

Zásobování vojsk municí v útočné operaci POV

VM č. 2/1964

Plukovník Augustin Horáček

V člancích o plánování a zabezpečení útočných operací počátečního období války autoři stále více zdůrazňují nutnost vybavit vojska veškerým materiálem potřebným pro boj, a nedopustit, aby zůstala v důsledku nepřetržitého boje po řadu dní a někdy i týdnů, bez základních zásob materiálu, především munice (článek generálmajora Jana Voštery).

Tento požadavek staví již v podmínkách boje bez použití jaderných zbraní velmi složité úkoly jak před orgány služby dělostřeleckého vyzbrojování (dále SDV), tak i před vševojskové štáby a týlové orgány. Budou totiž muset za boje stále koordinovat vševojskové požadavky s materiálními možnostmi SDV a tyto pak ještě s dopravními a časovými možnostmi týlu, které mohou být někdy rozhodujícími faktory při nepřetržitém zásobování vojsk municí nebo jinými materiálními doplňky.

Reálný pohled na zásobování vojsk klasickou municí v útočné operaci počátečního období války a v dalších útočných operacích vyžaduje hledat nové cesty k řešení a vycházet z těchto předpokladů:

a) z hlediska vyžadování přísunů:

Vševojskové orgány požadují nedopustit, aby vojska zůstala, zvláště v rozhodujících obdobích bez přiměřených zásob munice; tento požadavek vyplývá ze skutečnosti, že v počátečním období budou vojska nucena bojovat nepřetržitě po řadu dnů a týdnů.

b) z hlediska potřeb munice u vojsk, zejména u klasického dělostřelectva:

Zvýšené úkoly klasického dělostřelectva při zahájení první útočné a i v dalších operacích budou mít za důsledek o něco vyšší spotřebu dělostřelecké mu-

nice, než se dosud uvažovalo (viz čl. pplk. Hynka Ondráška).

Během palebné přípravy a to ve všech obdobích, musí být udržována u dělostřeleckých jednotek, které se jí zúčastní, zásoba dělostřelecké munice pro okamžité ničení a umlčování zjištěných nepřátelských prostředků jaderného napadení.

V první útočné operaci bez použití jaderných zbraní můžeme předvídat zvýšenou spotřebu i u ostatních druhů munice a to zejména u tankové, protiletadlové a pěchotní.

c) z hlediska materiálních možností vojsk a služby dělostřeleckého vyzbrojování:

U útvarů, svazků a zejména u posilových jednotek počítáme, že při zahájení první útočné operace budou mít nejvýše úplnou pohyblivou zásobu (pokud ji ovšem stačily v době zahájení nepřátelství převést, nebo odebrat).

Ani u dělostřeleckých jednotek předsunutých nebo vyvedených do palebných postavení k palebné přípravě v celém nebo jen částečném rozsahu (organické dělostřelectvo), nebude možno vytvořit ještě před zahájením jejich činnosti zvýšené zásoby munice (nejlépe ve výši stanovené spotřeby na palebnou přípravu), i když by to bylo s ohledem na další jejich činnost velmi nutné. Vycházím zde ze skutečné možnosti týlu armády v této době, který před a ani neprodleně po zahájení útočné operace nebude ještě schopen uskutečnit jakýkoli přísun zvýšených zásob dělostřelecké munice ke svazku nebo do blízkosti palebného postavení DDS. Domnívám se, že ani polní armádní dělostřelecký sklad (dále FADS) nebude v tomto období schopen (pokud to nebude předem nařízeno a připraveno) požadovaný přísun v celém rozsahu připravit a vybit.

S přihlednutím na další činnost svazků nepokládám za zvlášť výhodné vytvářet zvýšené zásoby munice k zabezpečení palebné přípravy z pohyblivé zásoby divize. To by přicházelo v úvahu jen tehdy, máme-li možnost je brzy doplnit.

Zde bych chtěl oponovat pplk. Janu Královi v tom smyslu, že v současné době s ohledem na kapacitu dopravních prostředků u útvarů a svazků je nereálné stavět požadavek dopravy pohyblivých zásob materiálních prostředků na 3–5 dnů boje. U munice bez posílení dopravními prostředky armády (pokud by nebyla přepravovaná na úkor jiného materiálu) to bude velmi těžko splnitelné, neboť to prakticky znamená značné zvýšení váhy dopravovaného materiálu. Maximálně se dá uvažovat při běžné spotřebě munice o zásobách na dva dny a to jen u tankové, raketové, protitankové a částečně u pěchotní. U dělostřelecké a protiletadlové munice budou pohyblivé zásoby stačit sotva na jeden den boje.

V polním armádním dělostřeleckém skladu, který bude prakticky vytvořen v PAZ až během prvního dne první útoč-

né operace, nebude základní materiální situace (zejména u kanónové i houfnicové munice) rovněž nijak výhodná, zvláště pro nepřetržitě zabezpečení první útočné operace počátečního období války, kdy jsou na dělostřelectvo kladeny náročné palebné úkoly.

V dalších útočných operacích vzhledem k předpokládaným ztrátám výzbroje a tankové techniky by měly stanovené zásoby dělostřelecké munice v PADS stačit. Přesto se domnívám, že by mohly být s ohledem na zvýšené úkoly (zvláště u kanónové munice) o něco vyšší (viz tabulka).

Z ostatních druhů munice může být vyšší spotřeba v první útočné operaci ještě u protiletadlové a tankové munice. Tato může být doplněna z armádních zásob po aktivování PADS bez jakýchkoli zvláštních opatření. Zásoby této munice v PADS jsou přiměřené předvídané spotřebě prvního dne boje.

Porovnáváním vševojskových požadavků na zabezpečení vojsk municí s materiálními možnostmi SDV a týlu vševojskových

Použití		V počátečním období v první oper.		V dalších operacích	
Druh munice		dělostřelecká munice v pp		dělostřelecká munice v pp	
Jednotka		organ.	posilové	organ.	posilové
		dělostřelectvo		dělostřelectvo	
u zbraně		0,5	0,5	0,5	0,5
u pluku		0,3	0,3	0,3	0,3
u svazku (v divizním dělostřeleckém skladu)		0,2	0,2	0,2	0,2
u PADS		0,25	0,25	0,25	0,25
Celkem u armády		1,25	1,25	1,25	1,25
Plánovaná spotřeba u prvosledových svazků prvního dne operace (možná varianta pro po- užitě dělostřelectvo)	za použití JZ	0,6—0,8	0,8—1,1	0,5—0,7	0,7—1,0
	bez použití JZ	0,9—1,2	1,0—1,5	0,8—1,0	0,9—1,3

Poznámka: Porovnej zásoby na jednotlivých zásobovacích stupních u pluku, u svazku v PASD s uvedenou předpokládanou spotřebou munice prvního dne operace pro použité dělostřelectvo.

svazků a armády v první útočné operaci můžeme tedy dospět k těmto závěrům:

1. výše vojskových zásob dělostřelecké munice (pohyblivá zásoba) **nebude** ve většině případů v první útočné operaci **stačit k nepřetržitému zabezpečení** všech předpokládaných úkolů dělostřelectva do do skončení DÚ svazku; tato skutečnost bude zvláště aktuální u posilových kanónových dělostřeleckých jednotek svazku, neboť budou plnit materiálně náročnější úkoly (viz čl. pplk. Hynka Ondráška).

Rovněž stanovená výše armádních zásob dělostřelecké munice, zvláště kanónové, v PADS je **malá** a často **nebude stačit** první den operace kryt počáteční zvýšenou spotřebu. Za těchto materiálních podmínek v PADS bude obtížné zajistit i stálou pohotovost dělostřeleckých jednotek v DDS k umlčení a ničení zjištěných nepřátelských prostředků jaderného napadení, nebo okamžitě uhradit munici po splnění tohoto úkolu (možná spotřeba 0,7 až 0,9 pp pro 6 dělovou kanónovou baterii) — viz čl. „Ničení a umlčování PJN dělostřelectvem v BP č. 7/64).

2. PO nebude možno vybavit zvýšenou zásobou munice, jak by to bylo potřebné; z toho vyplývá, že po jejich odpoutání od hlavních sil armády po překročení státní hranice (v hloubce nepřátelské obrany) bude nutné zásobovat je municí vzdušnou cestou,

3. vyšší spotřeba klasické munice zvláště dělostřelecké, protiletadlové a tankové bude mít za důsledek daleko větší počet přísunů munice na jednotlivých zásobovacích stupních než tomu bylo dosud. Tento úkol bude při stávající kapacitě dopravních prostředků u útvarů, svazků i armády a zavedených způsobech jejich použití velmi těžko splnitelný.

Hlavní překážkou urychleného přísunu munice až ke zbrani nebo do příslušného dělostřeleckého skladu je zvláště časté překládání. Bude časově velmi náročné,

poněvadž munici překládají nejčastěji nezpracované síly a mechanizačních prostředků nelze dosud plně využít.

Tyto závěry zahrnují jen ty nejzávažnější a nejpodstatnější poznatky z možné problematiky zásobování municí v první útočné operaci počátečního období války, ale dávají postačující podklady k tomu, abychom hledali cesty, jak tyto nepříznivé zásobovací perspektivy odstranit nebo co nejvíce zmírnit.

Z možných řešení, pokládám za nejvýhodnější tato opatření:

a) pro zlepšení počáteční materiální situace dělostřeleckých jednotek, určených k plnění zvýšených palebných úkolů po vyhlášení nepřátelství:

1. vytvořit předem již v míru nebo nejspozději v období zvýšeného politického napětí v předpokládaných prostorech činnosti dělostřelectva (včetně posilového) určité **předsunutě zásoby dělostřelecké munice armády** a to minimálně ve výši plánované spotřeby na palebnou přípravu.

Tyto zásoby využít, bude-li k tomu čas, buď k vytvoření zvýšených zásob municí v palebných postaveních, nebo — a to může být častější případ — k okamžitému doplnění zásob u dělostřeleckých jednotek během nebo po skončení palebné přípravy.

Budou-li k dispozici větší zásoby kanónové munice, bude možné vytvořit z nich potřebnou zálohu k zabezpečení speciálních úkolů kanónových jednotek. Celková výše předsunutých zásob dělostřelecké munice by mohla být do výše 0,5 palebného průměru pro kanónový oddíl.

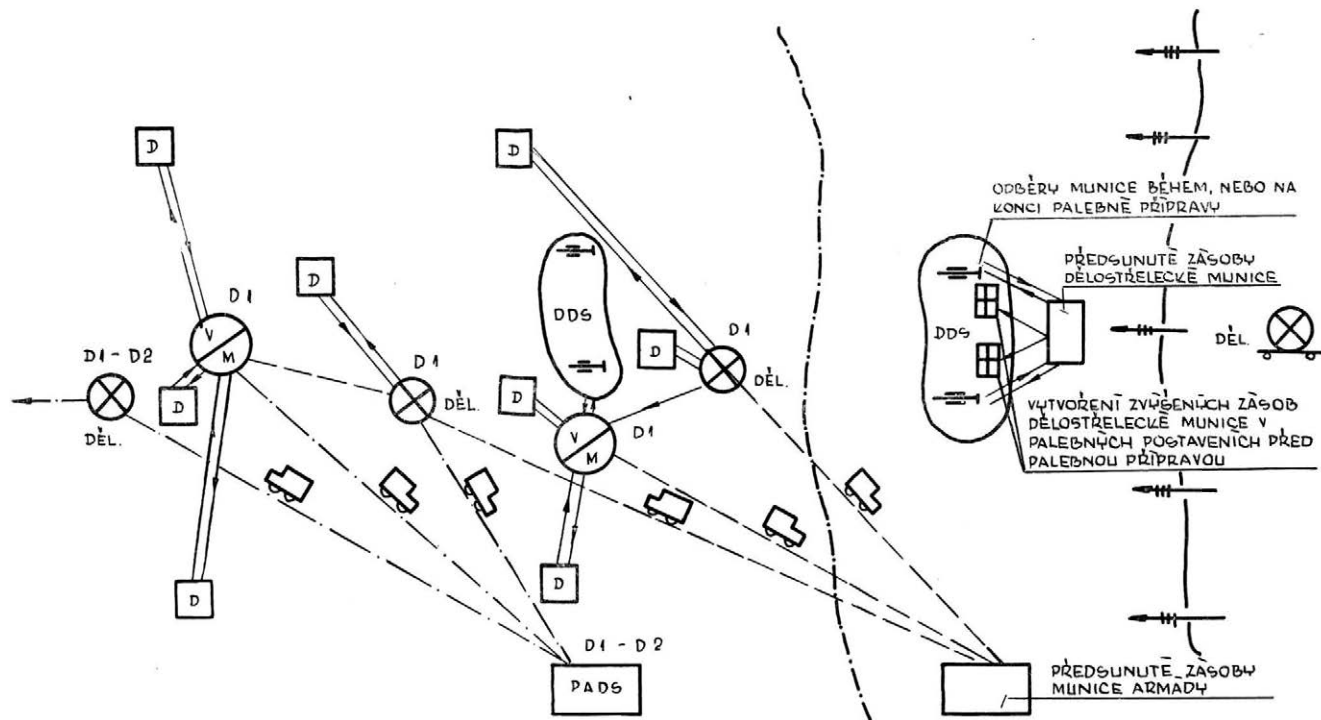
2. ve stejných nebo z hlediska operačních v jiných, výhodnějších prostorech vytvořit určité předsunutě zásoby municí armády pro zajištění odběru munice prostředky svazků a posilových jednotek během prvního dne boje do doby zřízení a aktivování mobilního PADS v PAZ v této výši:

Druh munice	Pěch.	Děl.		Osvět.	Dým	Min.	Pt	Pl	Rm	Tank
		org.	posil.							
Výše zásob v pp	0,05–0,10	0,2–0,3	0,3–0,6	0,03–	0,01	0,05	0,1–0,3	0,3	0,1–0,25	0,1

Poznámka: Údaje v armádních palebných průměrech. Operační sestava armády: 3 svazky + arm. útvary.

SCHEMA ZÁSOBOVÁNÍ VOJSK MUNICÍ V PRVNÍ ÚTOČNĚ OPERACI POV

VARIANTA 6 VYUŽITÍM PŘEDSUNUTÝCH ZÁSOB

LEGENDA:

- PRVNÍ ODBĚR MUNICE Z PŘEDSUNUTÝCH ZÁSOB ARMÁDY PROSTŘEDKY SVAZKŮ
- DRUHÝ ODBĚR MUNICE V NOCI Z D1 NA D2 Z PAD6 (VÝDEJNÍHO MÍSTA ARMÁDY) PROSTŘEDKY SVAZKŮ
- == ODBĚRY (PŘÍSLUNY) MUNICE Z D5D NEBO Z VÝDEJNÍCH MÍST (V/M) SVAZKU BĚHEM BOJE

Operační sestava armády: tři svazky + armádní útvar.

Těchto zásad bude možné použít při časné organizaci odběru k vytvoření zvýšených zásob u PO, nebo u tankových svazků, u nichž můžeme předpokládat delší odtrženou činnost od hlavních sil armády po překročení státních hranic.

V určitém rozsahu mohou být před-sunuté zásoby dočasně plnit i funkci pohyblivé zálohy munice armády.

Výhoda navrhovaného opatření je v tom, že správná organizace odběru této munice spolehlivě zabezpečí činnost veškerého dělostřelectva a vševojskových útvarů v tom období první útočné operace, kdy jejich činnost může rozhodujícím způsobem ovlivnit další průběh operace a vůbec výsledek počátečního období.

Možné využití těchto předsunutých zásob uvádím pro názornost v příloze 1.

b) pro zabezpečení plynulých zvýšených přísunů munice v rámci armády a svazků:

1. zajistit, aby munice byla cestou z PADS (od frontu) k útvarům (k svazkům) překládána co nejméně. Toto opatření by podstatně urychlilo přísuny munice k vojskům a proto bude účelné, aby orgány týlu k tomuto vytvořily co nejdříve konkrétní předpoklady. Takový požadavek byl také jasně formulován v příspěvku generálmajora Jana Voštery a lze jej bez výhrad plně podpořit prozatím jako jeden z neúčinnějších možných způsobů rychlého a nepřetržitého zásobování vojsk municí v tomto období.

Uskutečnění této formy přísunů bude však vyžadovat určité úpravy ve složení jednotlivých transportů s municí k vojskům. Bude účelné vrátit se opět k zásobovacím normám, jako základu zásobovací a dopravní jednotky přísunu od armády nebo přímo od frontu k svazkům nebo k útvarům.

Tím však nemíním vyloučit druhové přísuny munice k vojskům, které budou mnohdy účelnější a hospodárnější.

2. vytvořit včas materiální a organizační předpoklady pro možné zásobování PO (tankových svazků, operačních výsadků) municí vzdušnou cestou, tj. vyčlenit

pro tyto případy část armádních zásob do prostorů letišť, odkud by byl přísun uskutečněn nebo v případě plánovaného shozu připravit munici do příslušných zásobníků, aby tato munice mohla být ihned použita.

Uvedl jsem jen ty nejpodstatnější návrhy opatření o nichž jsem přesvědčen, že je bude nutné uskutečnit, aby bylo v plném rozsahu zabezpečeno nepřetržité zásobování vojsk v první útočné operaci.

Tím jsem zdaleka nevyčerpal všechny možnosti. Domnívám se však, že uvedené podklady dají podnět k dalšímu rozpracování, resp. k doplnění, zvláště od odborných orgánů služby. Musíme mít však na mysli i důsledky realizace těchto návrhů (opatření) na činnost náčelníka dělostřelectva, na náčelníky dělostřeleckého vyzbrojování armády, resp. svazku, dále na činnost týlu a v mnohých případech i na formu součinnosti mezi NDV a ZT armády (svazku) a na náplň a způsoby zpracování některé odborné dokumentace služby.

Závěr

V diskusním příspěvku jsem v podstatě shrnul poznatky, návrhy, požadavky i připomínky těch autorů článků ve VM č. 2/64, pokud měly vztah k problémům zásobování vojsk municí v první útočné operaci. Tyto úvahy jsem doplnil vlastními názory a návrhy. Domnívám se však — a značný zájem vševojskových týlových orgánů o otázku nepřetržitého zásobování municí to také plně potvrzuje — že výjimečný význam tohoto materiálního úkolu přímo předurčuje věnovat této problematice i nadále co největší pozornost, abychom získali co nejkonkrétnější podklady pro tuto činnost, která je velmi odpovědná a na které se budou přímo podílet kromě NDV hlavní funkcionáři týlu a vševojskoví velitelé.

Veškerá opatření pro tuto činnost je nutné promyslet a přezkoušet již v hlubokém míru, aby vojska i funkcionáři týlu je mohli v případě potřeby po zahájení nepřátelství ihned s úspěchem využít a zajistit tak nepřetržité plnění bojových úkolů vojsk v počátečním období.